

Aleg. 127.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zasiłku na pokrycie kosztów urządzenia wystawy szkół ludowych jako oddziału powszechnej wystawy krajowej w roku 1894.

Wysoki Sejmie!

Pismem z d. 16. kwietnia 1893 l. 6.344 oznajmiła c. k. Rada szkolna krajowa Wydziałowi krajowemu, że postanowiła wziąć udział jako wystawca w powszechnej wystawie krajowej w roku 1894 i urządzić wystawę szkolnictwa, o ile ono zostaje pod jej zarządem, a mianowicie wystawę szkół ludowych, seminariów nauczycielskich i szkół średnich.

Alegat. Wystawa mieścić się będzie w osobnym pawilonie, wystawionym kosztem prywatnym c. k. Namiestnictwa i będzie urządzona według załączonego % programu. Ponieważ z początkiem roku szkolnego 1893/4 wchodzi także w życie całkiem nowe plany naukowe dla szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, uznała Rada szkolna krajowa za stosowne ułożyć program wystawy w ten sposób, iżby przedstawił wzór, według którego szkoły nasze w najbliższej przyszłości urządzone być mają. Odnosi się to przede wszystkim do środków naukowych, od których w znacznej mierze zależy pomyślny rozwój nauki.

Ułożenie takich zbiorów środków naukowych i w ogóle urządzenie wystawy wymagać będzie znacznych kosztów. To też c. k. Rada szkolna krajowa udała się do c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia o zasiłek pieniężny na pokrycie kosztów wystawy szkół średnich i seminariów nauczycielskich, a równocześnie odniosła się do Wydziału krajowego z prośbą, ażeby tenże wyjednał u Wysokiego Sejmu na pokrycie kosztów wystawy szkół ludowych zasiłek pieniężny w kwocie 4 000 zł. jako dodatkowy kredyt do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1893 w rubryce XXI. poz. 68 na potrzeby szkół ogólnej natury.

Ponieważ Rada szkolna krajowa spodziewa się w ogólnym budżecie tegoż funduszu za r. 1893 osiągnąć pewne oszczędności, przeto preeliminowanie osobnego pokrycia tego wydatku jest zdaniem Rady szkolnej krajowej zbytecznym, jeżeli Wysoki Sejm upoważni, iż do przekroczenia rubryki XXI. o kwotę 4.000 zł. i do pokrycia tego wydatku w drodze „virement“ z innych rubryk budżetu.

W przekonaniu, że w przyszłej wystawie krajowej dział szkolnictwa ludowego powinien być należycie reprezentowany i że kraj nie może się uchylić od poniesienia niezbędnych w tym celu ofiar przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Tytułem dodatkowego kredytu dla funduszu szkolnego krajowego na rok 1893 przeznacza się w rubryce XXI. poz. 68 wydatków kwotę 4.000 zł. na pokrycie kosztów urządzenia działu szkolnictwa ludowego w wystawie krajowej w r. 1894.

II. Wydatek ten ma być pokryty przez oszczędności w innych rubrykach i pozycjach budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1893, na których przeniesienie Sejm w tym celu daje swe przyzwolenie z zastrzeżeniem, iż przeniesienie to nastąpi może tylko do wysokości powyższego kredytu.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem
Krakowskiem.**

We Lwowie, dnia 27. kwietnia 1893.

Marszałek krajowy:
Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:
Chamiec w. r.
Członek Wydziału krajowego.

P r o g r a m

działu szkolnego na powszechnej wystawie krajowej we Lwowie w roku
1894 w pawilonie c. k. Rady szkolnej krajowej.

I. Ochronki i ogródki freblowskie, jako zakłady wychowawcze dla dzieci nie będących jeszcze w wieku szkolnym.

1. Wzorowe urządzenie ogródka freblowskiego, to jest sprzęty i przybory służące do zabawy i zajęcia dzieci.
2. Robótki dzieci wykonane według systemu freblowskiego.
3. Biblioteczka, zawierająca zbiór bajek, powiastek i pieśni stosownych dla dzieci ogródka freblowskiego.
4. Tablice i daty statystyczne.

II. Szkoły ludowe pospolite i wydziałowe wraz z kursami nauki dopełniającej.

1. Zbiór ustaw obecnie obowiązujących, ważniejszych rozporządzeń władz szkolnych regulaminów, planów naukowych ogólnych i szczegółowych, instrukcyi, formularzy rozmaitych druków szkolnych i aktów szkolnych.
 2. Zbiór sprawozdań o stanie wychowania publicznego w zakresie szkolnictwa ludowego i seminariów nauczycielskich począwszy od roku 1868.
 3. Mapa Galicyi ilustrująca ilość szkół według ich kategorii i liczby klas.
- Mapa Galicyi ilustrująca wzrost frekwencyi szkolnej według powiatów.
4. Plany budynków i ogrodów szkolnych, a mianowicie:
 - a) Normalne plany i kosztorysy budynków szkolnych jedno- do czteroklasowych.
 - b) Modele budynków szkolnych wykonane według planów normalnych.
 - c) Budynek szkoły jednoklasowej wykonany według planu normalnego, z wzorowem urządzeniem izby szkolnej, z wzorowym ogrodem szkolnym i boiskiem gimnastycznym.
 - d) Plany, kosztorysy, modele i widoki najcelniejszych budynków szkolnych w różnych okręgach.
 - e) Plany celniejszych ogrodów szkolnych w różnych okręgach.
 5. Podręczniki szkolne używane w szkołach ludowych pospolitych i wydziałowych.
 6. Normalne zbiory środków naukowych uwzględniające tok nauki a zastosowane do nowych planów naukowych dla szkół jedno- do ośmioklasowych, a mianowicie:
 - a) Do nauki historii i geografii.
 - b) Do nauki historii naturalnej.
 - c) Do nauki fizyki.
 - d) Do nauki rysunków wolnoręcznych.
 - e) Do nauki robót ręcznych kobiecych.
 - f) Do nauki zręczności.
 7. Prace uczniów (uczenic) uwidoczniające tok nauki, wykonane w szkole pod nadzorem nauczycieli i nauczycielek, a mianowicie: wypracowania stylistyczne, rachunkowe, ćwiczenia kaligraficzne i rysunkowe.

8. Biblioteka dla młodzieży szkolnej w szkołach jedno- do sześcioklasowych.

9. Środki naukowe uzupełniających szkół przemysłowych i prace uczniów tychże szkół, uwidoczniające tok nauki.

10. Zatwierdzone przez władzę szkolną plany naukowe prywatnych zakładów nauko-wo-wychowawczych i prace uczniów (uczennic) uwidoczniające tok nauki:

III. Seminaria nauczycielskie.

1. Plany nauki, przepisy karności, instrukcje dla pomocników (pomocnic) klasowych, dla dozorców (dozorezyń) porządku, dla kandydatów (kandydatek) hospitujących i praktykujących w szkole ćwiczeń, druki szkolne.

2. Normalny zbiór środków naukowych:

a) Do nauki chemii i technologii.

b) Do nauki gospodarstwa wiejskiego.

c) Do nauki rysunków wolnoręcznych.

d) Do nauki higieny.

3. Pedagogiczna biblioteka dla młodzieży seminaryjnej.

4) Prace uczniów (uczennic) a mianowicie: wypracowania stylistyczne, rachunkowe, ćwiczenia kaligraficzne, rysunkowe i roboty ręczne kobiece tak zebrane i ułożone, by dawały pogląd na cały tok nauki. Piśmienne przygotowania kandydatów (kandydatek) do lekcyi praktycznych i protokoły konferencyjne z odbytych hospicyi i lekcyi praktycznych.

5. Rozwój seminariów nauczycielskich męskich i żeńskich graficznie przedstawiony.

6. Prace nauczycieli szkół ludowych pospolitych, wydziałowych i seminariów nauczycielskich w dziedzinie środków naukowych, na polu naukowym i artystycznym.

IV. Instytucje dobroczynno-wychowawcze.

1. Internaty dla młodzieży seminaryjnej.

2. Zakłady specjalne dla dzieci ociemniałych, głuchoniemych, zaniedbanych i t. p.

3. Zakłady wychowawcze dla sierót.

4. Towarzystwa opiekujące się młodzieżą szkolną.

5. Korpusy i kolonie wakacyjne, kolonie lecznicze, parki Jordana.

V. Szkoły średnie (Gimnazya i szkoły realne).

1. Zbiór ustaw szkolnych, planów naukowych i instrukcyi.

2. Zbiór sprawozdań c. k. Rady szkolnej kraj. o stanie szkół średnich poczynawszy od r. 1868.

3. Mapa Galicyi ilustrująca ilość i kategorie szkół średnich. — Diagram przedstawiający wzrost frekwencyi szkolnej poczynawszy od r. 1868.

4. Plany budynków szkolnych i fotograficzne ich zdjęcia.

5. Zbiór podręczników szkolnych.

6. Normalne zbiory środków naukowych do nauki:

a) fizyki;

b) historii naturalnej;

c) geografii, historii powszechnej i filologii klasycznej;

d) rysunków wolnoręcznych i geometrycznych.

7. Prace uczniów wyobrażające tok nauki rysunków wolnoręcznych, geometrycznych i geograficznych.

8. Wzorowa biblioteka dla młodzieży niższych i wyższych klas szkół średnich.

9. Stan zbiorów naukowych w tabelarycznych wykazach.

10. Prace nauczycieli na polu naukowym i artystycznym.

11. Bursy, internaty i towarzystwa opiekujące się młodzieżą szkolną.